

MUSEUM DE LAKENHAL

Docentenhandleiding

Blik op de Gouden Eeuw in de klas

PO groep 3 t/m 5

MUSEUM DE LAKENHAL

INLEIDING

Binnenkort komen we bij je in de klas op bezoek. Wat fijn dat we welkom zijn!

De museumles *Blik op de Gouden Eeuw* geeft leerlingen inzicht in zeventiende-eeuwse schilderkunst en het leven in die tijd. Tijdens een interactieve kijkoefening bekijken leerlingen schilderijen uit de Gouden Eeuw en in de workshop gaan ze aan het werk met een beeldende opdracht. Het programma is ontwikkeld voor groep 3, 4 en 5 en sluit aan bij de kerndoelen voor het basisonderwijs.

Leerlingen maken samen met een museumdocent een tocht langs een aantal schilderijen van Leidse meesters uit de Gouden Eeuw. Tijdens de kijkoefening staan doe-, zoek- en kijkopdrachten centraal. Hadden kinderen in de zeventiende eeuw ook al een tas mee naar school? Is de stad Leiden sinds die tijd veranderd? En, hoe poseer je voor een deftig portret? In de workshop leren kinderen hun ervaringen met de 17^e eeuw om te zetten in een reisverslag in beeld, daarbij gebruikmakend van materialen die in die tijd werden gebruikt door beroemde kunstenaars.

In deze docentenhandleiding vind je praktische informatie en tips zodat je ons bezoek aan je klas goed kunt voorbereiden en verwerken. Wij wensen jou en je leerlingen alvast heel veel plezier!

Afdeling Publiek
Museum De Lakenhal

MUSEUM DE LAKENHAL

MUSEUMLES BLIK OP DE GOUDEN EEUW

Museum De Lakenhal is het museum voor beeldende kunst, geschiedenis en kunstnijverheid van de stad Leiden. In het museum zijn hoogtepunten te bewonderen van oude meesters als Lucas van Leyden, Rembrandt van Rijn en Jan Steen, naast moderne kunstenaars als Theo van Doesburg, Jan Wolkers en Erwin Olaf. Het roemruchte verleden van Leiden wordt belicht in collectiepresentaties rond het Beleg en Ontzet van Leiden (1574) en Zeven eeuwen Leids Laken. Het museum is sinds 1874 gevestigd in Rijksmonument de 'Laecken-Halle', in 1641 gebouwd door architect Arent van 's-Gravensande.

Onze museumdocent komt met een speciale fietskar naar je klas. De fietskar is gevuld met houten koffertjes, met daarin kleine reproducties van beroemde werken uit de collectie van het museum. Voor ieder kind hebben we een koffertje beschikbaar. Het programma begint met een 'rondleiding' aan de hand van de reproducties. Tijdens de rondleiding kijken leerlingen naar schilderijen van bekende en minder bekende Leidse meesters. De museumdocent geeft afwisselende opdrachten en spoort leerlingen aan om goed te kijken. Zo vormen ze zich een beeld van hoe de wereld er meer dan 400 jaar geleden uitzag. In de workshop verwerken de leerlingen hun ervaringen met de 17^e eeuw in een beeldend reisverslag, waarbij ze gebruik maken van materialen die kunstenaars in de 17^e eeuw tot hun beschikking hadden.

Tijdens de verschillende onderdelen in de museumles zorgt de museumdocent ervoor dat de leerlingen een actieve houding aannemen en dat alle leerlingen betrokken worden. Er wordt rekening gehouden met het niveau groep en de museumdocent geeft verdieping als daar vraag naar is. We vinden het heel belangrijk dat leerlingen aan het einde van de les een leuke tijd hebben gehad en dat ze veel geleerd hebben.

Introductie	10 min
Rondleiding	35 min
Workshop	35 min
Afsluiting	10 min

MUSEUM DE LAKENHAL

AANSLUITING BIJ HET ONDERWIJS

Doelgroep

De museumles is ontwikkeld voor leerlingen uit groep 3, 4 en 5 van het primair onderwijs.

Doelstelling & leerdoelen

Doel van deze les is om leerlingen kennis te laten maken met de Gouden Eeuw en inzicht te geven in de zeventiende-eeuwse schilderkunst en schilderpraktijk.

Kern	Leerlingen maken kennis met het dagelijks leven in de Gouden Eeuw en krijgen inzicht in de zeventiende-eeuwse schilderkunst en schilderpraktijk.
Leerdoelen	De leerlingen leren: <ul style="list-style-type: none">• waarom de zeventiende eeuw door sommigen de Gouden Eeuw wordt genoemd• over het dagelijks leven (wonen en kleding) in de zeventiende eeuw• hoe je een eenvoudige visuele analyse van een schilderij kan maken• dat schilderijen een waardevolle bron van informatie kunnen zijn• verbanden leggen tussen de voorstellingen op de schilderijen en hun eigen leefwereld• een beeldverslag te maken van wat ze geleerd hebben• met welke materialen kunstenaars in de 17^e eeuw werkten
Kerdoelen	1 en 2 (Nederlands) 51, 52 en 53 (Oriëntatie op jezelf en de wereld) 54, 55 en 56 (Kunsthouding oriëntatie)

MUSEUM DE LAKENHAL

VOORBEREIDING & LESSUGGESTIES

Voor het bezoek

Het is niet noodzakelijk om ons bezoek aan je klas voor te bereiden. Maar je zult merken dat als je er vooraf wel aandacht besteedt, je leerlingen nog meer plezier halen uit het bezoek aan Museum De Lakenhal.

Kringgesprek

Vertel de leerlingen dat jullie Museum De Lakenhal gaan bezoeken. Stel vragen en ga in gesprek met je leerlingen over wat jullie te wachten staat.

- *Wat is een museum?*
Een museum is een gebouw waar bijzondere spullen worden verzameld en bewaard. Je kunt er naartoe om die spullen te bekijken.
- *Welk soort musea zouden er zijn?*
Er zijn allerlei soorten musea: kunstmuseum, museum waar ze van alles verzamelen over de natuur, museum over speelgoed, museum over het leger, etc.
- *Binnenkort komt er iemand van Museum De Lakenhal in Leiden bij ons op bezoek. Wat zouden we daar kunnen zien?*
In Museum De Lakenhal is kunst te zien van vroeger en nu, en ook zijn er voorwerpen van vroeger en nu. Die voorwerpen zijn in Leiden gemaakt of in de stad gevonden.
- *Wie kan iets vertellen over de Gouden Eeuw?*
De Gouden Eeuw is bijna 400 jaar geleden: de zeventiende eeuw. In die tijd ging het met een deel van de mensen in Nederland heel goed. Er was veel werk, er werden uitvindingen gedaan en er werd gehandeld. In die tijd waren er ook heel veel goede kunstenaars in Nederland. Vanwege de rijkdom, de hoogstandjes in de wetenschap en de bijzondere kunst noemen we de zeventiende eeuw ook wel de Gouden Eeuw.
- *Met de museumdocent gaan we bekijken van kunstenaars uit de Gouden Eeuw. Wie kent een beroemde schilder uit de Gouden Eeuw?*
Rembrandt, Jan Steen, Frans Hals, etc. Eventueel kun je al een afbeelding laten zien van een schilderij van Rembrandt. Vertel erbij dat Rembrandt in Leiden is opgegroeid.

Voorlezen

Maak leerlingen nieuwsgierig door een leuk, mooi of spannend verhaal voor te lezen dat zich afspeelt in de in de 17^e eeuw. Eventueel kunnen ze – terwijl je voorleest - een tekening maken. Er zijn verschillende voorleesboeken over de Gouden Eeuw en de schilderkunst uit die tijd:

- Het meisje met de gouden jurk, Jan Paul Schutten, Martijn van der Linden Uitgever: Rubinstein Publishing Bv
- Lang geleden..., hoofdstuk "De Nachtwacht", Arend van Dam, Alex de Wolf. Uitgever: Unieboek | Het Spectrum
- Het meisje met de parel en andere verhalen, Arend van Dam, Imme Dros e.a., Uitgever: Wpg Kindermedia

MUSEUM DE LAKENHAL

Kijken

Bekijk een aflevering uit de educatieve serie Welkom in de Gouden Eeuw. In aflevering 2 staat het thema 'kunst' centraal.

- <http://archieff.ntr.nl/goudeneeuw/glossy/afleveringen/index.html>
- https://www.npostart.nl/welkom-in-de-gouden-eeuw/VPWON_1259781

Na het bezoek

Het is niet noodzakelijk om het bezoek van onze museumdocent een staartje te geven. Maar je zult merken dat als je er achteraf nog wel aandacht besteed, je leerlingen nog meer plezier halen uit het bezoek aan Museum De Lakenhal.

Lessuggestie: zelf verf maken is een eitje!

In de workshop ontdekken de leerlingen materialen waar kunstenaars mee werkten in de 17^e eeuw. Met een belangrijk materiaal maken ze nog geen kennis – met verf, en de manier waarop dit in de 17^e eeuw gemaakt werd. Dit kun je in de klas doen – de handleiding voor het maken van de verf krijgen de leerlingen na afloop van de workshop mee. In de klas kunnen de leerlingen met deze verf een figuur of voorwerp schilderen. Bijvoorbeeld een voorwerp dat ze van huis meenemen. Je kunt er ook voor kiezen om in het zeventiende-eeuwse thema te blijven door op een tafel een aantal voorwerpen te groeperen als een stilleven, die de leerlingen kunnen naschilderen.

MUSEUM DE LAKENHAL

PRAKTISCHE TIPS & OVERIGE INFORMATIE

Praktische tips

- De museumles duurt in totaal 90 minuten.
- De museumdocent neemt de fietskar mee de klas in en deelt de koffertjes uit. Daarna kan de les beginnen.
- De museumdocent maakt tijdens de rondleiding graag gebruik van een digibord of een groot scherm. De afbeeldingen van de kunstwerken worden namelijk ook op een USB stick meegebracht. Wil je hiervoor zorgen?
- Alle benodigde materialen voor de workshop neemt de museumdocent mee. Deze gaan naar afloop ook weer mee terug naar het museum.
- Wij vinden het fijn om de leerlingen bij de voornaam te kunnen noemen. Het werkt daarom goed als jullie van te voren naamstickers opplakken.

Overige informatie

Heb je nog vragen over het bezoek of de inhoud van de les? Neem dan contact op met de medewerkers van de afdeling Publieksprogramma. Mail naar boekingen@lakenhal.nl of bel naar 071 516 5357.